

פ ר ט י כ ל מ ט . י ג / 2

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום
ג', ו' בשבת, תש"י (24.1.1950)
בשעה 8.30 לפ"הצ.

- נוכחים חברי הועדה:
- י. הררי - היו"ר
 - ד. בר-רב-האי
 - י. ברץ
 - י. בר-יהודה
 - א. ג'רג'ורה
 - צ. יהודה
 - ש. כ"ץ
 - א. מזור
 - ע. מיסון
 - א. רזיאל-נאור
 - מ. נורוק
 - י. קוסוי
 - א. ציזלינג

- מוזמנים:
- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
 - נ. ניר - סגן יו"ר הכנסת
 - ד. צ. פנקס - יו"ר ועדת הכספים
 - ע. גלובמן - יו"ר ועדת העבודה.
 - מ. רוזטל - מזכיר הכנסת
 - א. צידון - סגן מזכיר הכנסת
 - מ. רוקסי
 - ח. וילקנפלד - ממשרד המשפטים
 - גב' הנמן - ממשרד המשפטים.

- נעדרים חברי הועדה:
- מ. בן-עמי
 - י. בן-אהרון
 - א. י. גרינברג
 - מ. גרבוסקי
 - ח. כהן-מיגורי
 - מ. יערי
 - ש. מיקוניס
 - י. סרלין
 - א. שפטל
 - י. שפחונית
 - נ. ילין-מור (בזכות דעה מייצגת)
 - ז. גלוסקא

סדר-היום: (א) היום בשאלה שעורר יו"ר ועדת הכספים בקשר להעברת חוק לעדוד השקעות הון לוועדה משותפת של ועדת הכלכלה וועדת הכספים;

(ב) בעית קיום ישיבות של ועדות משנה מחוץ לחל-אביב.

(ג) היום בשאלה שעורר יו"ר ועדת העבודה על השגת גבול מצד ועדת הכספים בעניינים שהם במסכותה של ועדת העבודה לספל בהם.

(ד) היום בשאלה שעורר חבר הכנסת רוקח בקשר להסתייגותו של חבר הכנסת סרלין בענין חוק קרן פקדון וקרן הוזלה (תוספת יוקר) תש"י - 1950.

- ה) הצעות לסדר היום.
- ו) הצעת החוק של חברת הכנסת ע. מיסון בענין "גיל הנשואין".
- ז) דיון בבעיה שהתעוררה בוועדה החוקה.
- ח) תשלום הוצאות לחברי הכנסת הרים מחוץ למקום מושב הכנסת.
- ט) הקצבת זמן ואופן חלוקתו בדיון על החוקה.

היו"ר י. הררי:

לפני שאנו נגשים לדון בסעיפי סדר-היום,
עלינו לדון בכמה בעיות שהובאו לפנינו ע"י

יושבי-ראש ועדות מסוימות.

השאלה הראשונה נתעוררה בקשר להחלטתנו בענין

החוק לעידוד השקעות הון. מר פנקס, יו"ר ועדת הכספים, שלא נוכח בזמן
הדיונים שלנו בשאלה זו, יטביר לנו כמה הענין.

ד. צ. פנקס: ראשית, אני מודה על ההזדמנות שניתנה לי

להופיע לפניכם, בהתאם לזכות שישנה לכל

חבר כנסת להציע הצעות בוועדות ולהיות מוזמן אליהן.

ברצוני להציע 2 הצעות כלליות והצעה אחת

מפורטת על ענין זה של "חוק לעידוד השקעות הון".

הצעותי הן, שבשעה שועדת הכנסת באה

למסקנה שיש להעביר חוק מסוים בענין מסוים לוועדה - לא תעביר חוק זה לשת

ועדות משותפות, אלא תעבירו לוועדה אחת, ש/נושא החוק הוא בסמכותה. במקרה

הצורך, יוזמנו לישיבה נציגי ועדה אחרת שגם היא מעוניינת באותו חוק.

אנו בהגנו בששטה זו בקשר לחוק אחד, ומצאנוה בדת-בצוע.

שיטה זו של העברת חוק לשת ועדות מעכבת

את עבודת הוועדות, אשר אינן יודעות מי ישמש כיו"ר, כיצד להגיש הסתייגויות

וכו'. נוסף לכך, עלול הדבר לגרום לקשיים ~~העצומים~~ ^{קטנים} ליחסי הסיעות.

(י. הררי: קיימת גם בעיה של חברות משותפות).

בענין הנידון המפורט - החוק לעידוד השקעות

הון - אני מציע לראות את החוק הזה כמסור לוועדת הכספים, על מנת שזו תקיים

ועדת משנה - והפעם איני מערער על ועדת המשנה הגדולה, כדי לא להוציא

מתוכה חברים שכבר נקבעו ע"י ועדת הכלכלה - והקריאה האחרונה לתקיים

בוועדה הכספיים ותוגש על-ידה למליאת הכנסת.

נמוק עניני לכך ולא רק תועלתי, לגבי דרך

העבודה. החוק הזה מטפל באותם הענינים, אשר לפי מהותם מוגדרים כשייכים

לוועדת הכספים. כל עניני מס הכנסה, מר רכוש וכו' נמצאים בסמכות ועדת

הכספים ואין בחוק הזה אלא הקמת מוסד חדש מרכזי להשקעות, ולא היה כל צורך,

לדעתי, לקבוע ועדה אחרת לשם כך. אבל, לאחר שועדת הכנסת קבעה זאת, איני

בא לערער על כך, כי איני רוצה לגרום לקשיים. אבקש רק באופן פורמלי לעשות

את הטידור בנידון, כפי שהצעתי.

ד. צ. פנסק:

אבקש אתכם לשקול עוד נמוך אחד - צבורי.

כולנו יודעים שאין זו סן המלאכות הנעשות

להטיל מסים על הצבור. ועדת הכספים קבלה על עצמה את המעטסה הצבורית הזאת

להטיל מסים די כבדים על הצבור. נוסף לזאת ארשה לעצמי להוסיף נימה.

אישית - אני לא מעט ~~יכולת~~ ^{יכולת} לי התנגדות, כאדם אשר חושבים אותו כשייך

לחוג אזרחי מסוים, המעמד הבינוני, שאני הייתי האיש שבמרץ רב הבאתי את

המסים האלה והמלצתי עליהם. עכשו, יבא אחר - והוא יהיה הטוב. אני שוב

חוויר ומבקש, שלגבי החוק הנידון, תאשר הועדה את הסידור שהצעתי, ואשר

נתבקשתי ע"י הועדה לעניני כספים להציע.

שאלה שניה שאני, דרך אגב, מגניב לתוך

הדיון היא - אם כי לא לזאת התכוונתי כאשר הופתתי כאן - שאלת מקום ישיבות

ועדות המשנה. היות והכנסת וועדותיה מקיימות את ישיבותיהן בירושלים,

האם גם ועדות המשנה חייבות לקיים את ישיבותיהן רק בירושלים?

ועדות המשנה עובדות גם בימים א', ה'; טו';

ואם נצטרך לשבת בירושלים גם בימים אלה, יהיה על ועדת הכנסת לקבוע סכום

מסוים לכסוי הוצאותינו המיוחדות.

שאלה זו נתעוררה לאחר שקבלתי מכתב מחבר הכנסת

באדרקלבו הוא מודיע לי שלא יבוא לישיבת ועדת המשנה לבסוף בפקדים, בה הוא

חבר, אם תקיים את ישיבותיה מחוץ לירושלים.

י. הררי: יו"ר ועדת הכספים עורר שלוש בעיות.

ביחס לבעיה הראשונה - מסירת חוק לועדת אחת

או שתיים - ועדת הכנסת העבירה שאלה זו לדיון בוועדת התקנון.

ביחס לוועדות משנה וזכות ישיבתן במקום אחר -

קיימת ועדת משנה, בהשתתפותם של יו"ר הכנסת והסגנים, וועדה זו דנה בכל

הבעיות שנתעוררו בקשר ל/ישיבת הכנסת לירושלים.

לדעתי על ועדת משנה זו לדון בבעיה שהציג

לפנינו יו"ר ועדת הכספים, בתנאי, כמובן, שוועדת הכנסת מסכימה לכך.

ביחס לבעיה השלישית - ועדת הכנסת החליטה

את אשר החליטה. כל הטענות שהשמיע יו"ר ועדת הכספים, הושמעו בזמן הדיון

שלנו, ובכל זאת, לאחר הצבעה הוחלט כפי שהוחלט.

מחובתי הראשונה להעמיד להצבעה את השאלה,

אם ועדת הכנסת מוכנה לדון מחדש בענין זה ולשנות את החלטתה. בזמנו עמדו

לפנינו שלוש הצעות: ועדת הכלכלה, ועדת הכספים וועדה משותפת, וההכרעה

פלה של ועדה משותפת. האם יו"ר ועדת הכנסת שואל על כך שיש להחליט

ד. צ. פנקס: איני מציע להצביע. אני מציע לקבוע איזו ועדה אחראית להבאת החוק לכנסת.

י. הררי: למעשה על שני יושבי-הראש לבא בדברים ביניהם.

ד. צ. פנקס: היושבי-ראש אינם דיקטטורים, הם עושים כל מה

שמחליטה הועדה. איני יכול לעשות דבר כל עוד לא נתכנסו שתי הועדות, יחד.

י. הררי: ועדת הכנסת תרון בכל העניינים האלה.

בענין הנידון - החוק לעדוד השקעות הון - קיימת החלטה ויש למצוא דרך להוציאה לפועל.

אני באופן אישי מתנגד למסירת חוקים לשתי ועדות.

ה ח ל ט ה

אין משנים את ההחלטות הקודמות: דהיינו, שהחוק לעידוד השקעות הון עובר לשתי הועדות, כספים וכלכלה, ועל יושבי-ראש שתי הועדות לבא בדברים ולהחליט מי מן השניים יגיש את החוק לכנסת.

2. דיון בשאלה שעורר יו"ר ועדת העבודה על השגת גבול מצד ועדת הכספים בעניינים שהם בסמכותה של ועדת העבודה לטפל בהם

ע. גלובסון: אני מביא בפניכם ערעור על השגת גבול (יו"ר ועדת העבודה)

של ועדת הכספים. הכוונה היא לקבולה של

ועדת העבודה. אני בא בפניכם על דעת כל חברי ועדת העבודה, פה אחד, זה

אינו ערעורי שלי בתור יו"ר הועדה. בזמנו, כאשר הוחלט על סמכויות

הועדות, ועל תחום פעולותיהן, היה אחד העניינים המרכזיים שנמסר לוועדת

העבודה - ענין השיכון. ודאי תזכרו שבשעתו הביאה ועדת העבודה בפני

הכנסת את מסקנותיה בכל מה שנוגע לענייני שכונן. והנה, באחד הימים,

לאחר ששרת העבודה מסרה לנו על דבר תכנית שכונן לעולים וותיקים, והיה

עלינו לדון בה, מצאנו את עצמנו מחוץ לענין זה, והודיעו לנו כי הענין

נמצא בדיון בוועדת הכספים. פנית לי יו"ר ועדת הכספים, מר פנקס, והוא

השיב לי שתי תשובות: א) לא ועדת הכספים אשמה בכך, כי שר האוצר הביא בפניה

את הדבר; ב) כי ועדת הכספים דנה בענין זה בסמכותה של הכנסת, כי השכון

מוקם והולך באמצעות תקציב הפתוח.

ע. גלובמן:

אני חלקתי על שני נמוקיו:

(א) לפי תפיסתי כל ועדה חייבת לשקוד על

סמכותה ועל סמכות רעותה, גם אם שר זה או אחר אינו שוקד על כך. יכול פעם להיות ענין לשר מסוים לא לשקוד על ענין זה. אין אנו צריכים להיות מסייעים לדברי העברה מועדה לועדה.

(ב) דוקא משום שועדת הכספים דנה בענין זה

בתור כנסת, כי לה נמסר תקציב הפתוח, זהו שחייב אותה שועדת העבודה תדון תחילה בענין השיכון. ועדת העבודה יכולה להחליט שלא יהיה בכלל שיכון. מסמכיות הנצרות "ועדת העבודה - שכון". היה בסמכותה של ועדת העבודה להחליט שלא יהיה שכון בכלל או שסכום כסף מסוים ייסדר למטרות שיכון. ע"י הוצאות עניני השכון מועדת העבודה, הוצאו גם עניני התעסוקה ממנה, כי שני הדברים האלה קשורים האחד במשנהו.

אתן לכם דוגמא: הועדה שלנו היא היחידה

העוסקת בעניני חיילים משוחררים ונכים. זוהי אחת מן העבודות המרות והקשות שהוטלו עלינו. ישבנו חדשים ובררנו את ענין השכון לחיילים משוחררים ולבסוף יצאנו מגוחכים כי ועדת הכספים החליטה מה שהחליטה בענין השיכון. קרו כמה תקלות בשטח זה ואינני יודע כיצד לתקנן. נוצרה כאן תסבוכת, ונאמי נסיתי בדרך ידידותית להסתדר עם היושב-ראש, אבל הדבר לא עלה ביד. לכן, הטילה עלי ועדת העבודה לבוא בפניכם ולקבוע שהדבר לא יחזור יותר להבא, וכי כל מה שהוחלט ע"י ועדת הכספים יובא מחדש בפני ועדת העבודה לברור והחלטה סופית.

ד. צ. פנקס: נדמה לי שהיתה כאן אגירה של אי-הבנה

לגבי שתי הועדות. מצד אחד השדו בוועדת

הכספים שהיא אימפריאליסטית, ובוועדת הכלכלה שהיא מחוסכת עבודה. שני הדברים אינם נכונים. לועדת הכלכלה יש עבודה - היא אולי סבלה במקצת מאורך כך שהיושב-ראש שלה נמצא בחו"ל זה זמן רב - אינני יודע את הסבות לכך, זה ענינו הפרטי של כל חבר לעשות כך כל זמן שאין תקנון - אך אשר נמצא סמלא מקום ליושב-ראש. משום-כך נוצר הרושם כאלו ועדת הכלכלה איננה מה לעשות. לדעתי ועדת הכלכלה, היא הועדה החשובה ביותר כרגע במדינה בהתחשב עם מצבה הכלכלי של מדינתנו.

ועדת הכספים לא טפלה באף ענין שאינו שייך

לה לפי סמכותה, גם לא בענין זה של שיכון. אביא לכם דוגמא שתפרש את

כל הענין:

ד. צ. פנקס:

כל תקציבי המדינה מובאים בפני ועדת

הכספים - האם הדיון בתקציב של סעד מוציא

את הועדה לשרותים צבוריים מעבודתה? האם הדיון בתקציב המשפטים מוציא

את הועדה לחוקה, חוק ומשפט בעבודתה. אנחנו לא מטפלים בעניינים

מקצועיים של השיכון. ועדת העבודה תקבע איפה יש לבנות, כיצד יש לבנות,

ומתי יש לבנות. מחובת היושב-ראש לדרוש משרת העבודה להביא בפני ועדת

העבודה את כל העניינים האלה. אך כמו שתקציב הסעד מונא בסופו של דבר

~~לועדת הכספים~~, כן גם תקציב השיכון, ועדת הכספים אינה צריכה

לעסוק בדברים אחרים ואנו גם לא עסקנו בדברים אחרים. איני מבין את

השענה? כל ועדה יכולה לומר שועדת הכספים מטפלת בעניינים שאינם שייכים

לה.

כל העניינים מובאים לוועדות בשם הממשלה, ולא

בשם שר אחד מסוים. הממשלה הטילה, כנראה, על שר האוצר, להביא בפני

ועדת הכספים הצעה להקצבת כספים לשיכון בסכומים אלה ואלה. לא טפלנו

בשום עניין הנוגע לפוליטיקה של השיכון ומדיניות השיכון, ואנחנו הנחנו -

מוכחחים להניח - שועדת העבודה מטפלת בעניין זה. הדבר הזה נוגע לכל

תקציב, ולגבי תקציב הפתוח מתקבלה החלטה שהוא יהיה בסמכותה של ועדת

הכספים. תקציב הפתוח נוגע לעוד עניינים השייכים לוועדות אחרות ואיני

חושב שהיה פה עניין של השגת גבול. לא היתה כל סניעה מצדי שועדת העבודה

תחליט על כל העניינים, תקבל את הסכמת הממשלה ותחייב את הממשלה להביא

את המסקנות, מתורגמות לשפת המספרים, לוועדת הכספים.

אני מצטער שנוצר רושם שהיתה כאן השגת

גבול. לנו אין עניין בכך. אין לנו כל אפשרות אחרת, אלא להכנסת לכל

תקציב. ועדת הכספים אינה מכונת סיכום אוטומטית. היא מכונת סיכום

שדנה בכל עניין ועניין. ועדת הכספים דנה אם להקציב לעניין מסוים סכום

כסף מסוים, או לא להקציב מאומה, אך אין דיוניה פוגעים בדיונים של

הועדה הנוגעת בדבר.

ע. גלובמן: התשובה של יו"ר ועדת הכספים - אינה תשובה.

קיימת עובדה שועדה הכספים לא עסקה רק

בהקצבת סכום כסף. היא בחרה בוועדת משנה. ועדת משנה זו נכנסה לפרטי השכון,

כמה יחידות דיור יש להקציב לחיילים משוחררים, כמה לחוגים אחרים ואיפה

להקים יחידות דיור אלו. (ד.צ.פנקס: אשר לחיילים - קבלנו את הטלצת הממשלה).

ועדת הכספים עסקה בחלוקה זו ואין זה סמכותה לעשות זאת. (ד.צ.פנקס: הדבר

הונא בפנינו ע"י שרת העבודה). העירותי בתחילת דברי שהסתמכות על שר

ע. גלובמן:

זה או אחר אינה נכונה. שוחחתי על ענין זה עם שר האוצר ועם שרת העבודה ושניהם הסכימו אתי, אלא, טענו, היות ותקציב הפתוח נמצא בדיון בוועדת הכספים, רנה ועדה זו גם בעניני השכון. טענתי היא שועדת הכספים היתה חייבת לשאול את שר האוצר אם ועדת העבודה אשרה את תכנית השכון שהובאה אליה.

י. הררי:

ועדת הכספים נמצאת במצב מיוחד במינו. מצד אחד היא יכולה להשתלט על כל הועדות ע"י זה שלא תאשר להן תקציבים, ומצד שני, כל הועדות יכולות לגזול את עבודת ועדת הכספים, כי אין לה עבודה משלה ועליה רק לאשר עבודות של אחרים. לי נדמה שחלוקת הסמכויות ברורה לגמרי. איני נכנס כרגע למקרה המסוים שלפנינו. פרטים ותכניות בכל ענין - אלה הם תפקידים של כל ועדה וועדה, ואילו את התקציב, הסכום הכללי הדרוש לכל תכנית - מקציבה ועדת הכספים. אשר למקרה הקונקרטי - כאן כנראה אירעה תאונה, שהדבר לא הובא תחילה לוועדת העבודה. על ועדת העבודה לדרוש מאת השרים לתקן זאת.

י. בר-יהודה:

העובדה ששר הביא את הדבר בפני הועדה אינה נמוק. שר יכול להמציא בנכוח קשה עם ועדה, ולהיפך. לדעתי יש לדרוש מועדת הכספים לשמוע לא רק את השר בכל ענין וענין, אלא, גם את הועדה שמסכותה נמצא הענין המסוים.

ע. גלובמן:

אני לא דברתי על תקציב. איני חולק על כך שועדת הכספים היא הקובעת את התקציב. טענתי היא שועדת הכספים נכנסה לפרטים שאינם נוגעים לה, אלא לוועדת העבודה. למשל, בענין של עבודות צבוריות - זהו דבר הנמצא בסמכותה של ועדת העבודה - החליטה ועדת הכספים על הכרזה. איני מדבר על ההכרזה, אם היא טובה או רעה, אלא על עצם העובדה שועדת הכספים החליטה שיש לקיים הכרזה. שר האוצר ושרת העבודה הודו בכך שהיתה כאן טעות שהדבר לא נמסר תחילה לוועדת העבודה, אבל אין זה מספיק בשבילי, ואני מבקש מועדת הכנסת להחליט על כך שענין השיכון יוחזר לוועדת העבודה.

י. הררי: מה סונע סועדת העבודה לדון בענין השיכון?

ע. גלובמן: (א) השרים טוענים שכבר החליטו בענין זה בוועדה הכספיים.

(ב) הענין הוא לא בזה שגם אנחנו נדון בענין, כי לדיונים אלה לא יהיה כל טעם. לאחר שועדת הכספיים בחרה בוועדה משנה שנכנסה לכל הפרטים, הודיעו לרשויות המקומיות ולכל הארגונים את הסכומים שיקבלו, קבעו את הקרקע, וקבעו את הפרטים, ואין אנו יכולים לקיים מצוה פורמלית גרידא ולדון גם כן באותו ענין. אין לי כל ספק שחברי בוועדה יתנגדו לדיון כזה.

י. הררי: אין לי כל ספק שכל הדברים שהזכיר יו"ר ועדת העבודה, נמצאים בסמכותה של ועדת העבודה. יוצא איפא, שהוכוח הוא בין ועדת העבודה והשרים אשר לא יקיימו החלטות נוספות שתתקבלנה בוועדת העבודה. לדעתי על ועדת העבודה לקבל החלטות.

ע. גלובמן: אנו נעשה זאת אם לא תבא הפרעה מצד ועדת הכספיים.

ד. בר-רב-האי: אין ועדה שעבודתה אינה קשורה בכספיים, ועל כן הולך ונוצר מצב, שישנו בית עליון אשר בידו להפסיק, או למנוע ביצוע כל החלטה של איזו שהיא ועדה אחרת. הבית העליון - זוהי ועדת הכספיים. אני מקבל את ההסברה שנתן יו"ר ועדת הכספיים על חלוקת התפקידים. אבל, נצטרך להשיג שוועדת הכספיים לא תחרוג ממסגרת סמכויותיה.

י. קוסוי: שמעתי את דברי מר פנקס, אבל אין בהם כדי לגרוע או להוסיף לגבי סמכויות ועדת הכספיים, וועדות אחרות. אחת מן השתים, אם שרת העבודה הודיעה בוועדת הכספיים שהענין בידון כבר בוועדת העבודה - הרי היתה כאן טעות, והאשמה בטעות זו היא שרת העבודה, או, ששרת העבודה הודיעה שלא היה דיון בוועדת העבודה, ואז - ועדת הכספיים היתה צריכה לעמוד על כך שיתקיים דיון גם בוועדת העבודה. יתכן, שרצוי במקרים כאלה, לשאול את יו"ר הוועדה הנוגעת בדבר, אם היה דיון או לא היה.

י. רוקח:

עלי לקבוע עובדה: במקרה להחיילים

המשוחררים והנכים, הביא לפנינו משרד

העבודה הצעה ל-1200 יחידות-דיוור, ואנו לא שינינו מאומה בהצעה זו, או בחלוקת יחידות-הדיוור. ועדת הכספים לא התענינה בכך כיצד הגיע משרד העבודה למספר זה - אין זה מתפקידה להכנס בענינים אלה.

צבי יהודה:

אני מציע להחליט: ועדת הכנסת, לאחר

ששמעה את דברי יושבי-ראש שתי הוועדות,

ועדת הכספים וועדת העבודה, מציעה לוועדת העבודה לבחון שנית את עניני השיכון. ועדת הכנסת מסתפקת בהודעת יו"ר ועדת הכספים שאין ועדה זו רוצה להכנס לענינים הנמצאים בסמכותה של ועדת העבודה.

י. בר-יהודה:

הצעתי היא: ועדת הכנסת מאשרת שתפקידה

של ועדת הכספים הוא לקבוע את המסגרת

התקציבית של כל סעיף, וועדה מתאימה מברכת את הפרטים.

במקרה זה, המליאה העבירה לוועדת הכספים

את הדיון בכל פרטי-תקציב הפיתוח, ועל-כן עליה גם לדון בענין זה. לכן,

במקרה זה ועדת הכספים נהגה כפי שהיתה צריכה לנהוג.

ד. בר-רב-האי:

גם במקרה זה היתה צריכה ועדת הכספים

להיעזר ע"י הוועדה המתאימה.

ע. גלובמן:

אני סבור שחבר ועדת הכנסת, י. בר-יהודה,

הבין בדיוק את ההיפך. לחיזוק טענותי

אמרתי, כי לאחר שהכנסת מסרה לוועדת הכספים לקבוע ולהחליט על תקציב הפיתוח

ולא על אמצעים תכנית - כך במפורש היה כתוב - אזי ברור היה לי, כי קודם כל

צריכה ועדת העבודה לעבד את תכנית השיכון ולהופיע, יחד עם השר, בפני ועדת

הכספים, וועדת הכספים היתה רשאית לאשר את התכנית כולה, במלואה, או, בחלקה,

או לא לאשר אותה לגמרי. במקרה כזה לא הייתי אומר דבר. לא הייתי גם אומר

דבר, לו ועדת הכספים היתה בודקת את כל פרטי התכנית. טענתי היא שנשלחו

מוועדת העבודה ענין, שלפי סמכויות הוועדות, הוא נמצא בסמכותה של ועדת

העבודה.

היו"ר י. הררי:

אני מציע לסכם כדלקמן:

ועדת הכנסת שמעה את דברי יושבי-ראש שתי הוועדות, ועדת הכספים וועדת העבודה. היא מוצאת שאין חילוקי-דעות עקרוניים והיא קובעת שעל ועדת העבודה להכנס לפרטי עניני השיכון בהתאם לסמכויותיה.

י. בר-יהודה:

אני מסכים להצעת יושב-הראש, אבל במקרה זה,

שהמליאה העבירה לוועדת הכספים את תקציב

הפיתוח, רשאית היתה ועדת הכספים להכנס לפרטי עניני השיכון.

י. הררי:

אינני בטוח שהמליאה העבירה לוועדת הכספים

סמכות כזאת. יתכן שלא עשתה זאת. החלטתנו

אינה פוגעת בהצעתך, ואילו, אם נוסיף את הצעתך - אנו עלולים להמצא במצב

לא נוח.

י. קוסוי:

אני מציע להעביר את הבעיה לוועדת התקנון.

ה ח ל ט ה

ועדת הכנסת שמעה את דברי יושבי-ראש שתי הוועדות, ועדת הכספים וועדת העבודה. היא מוצאת שאין חילוקי-דעות עקרוניים והיא קובעת שעל ועדת העבודה להכנס לפרטי עניני השיכון בהתאם לסמכויותיה.

3. דיון בשאלה שעורר חבר הכנסת רוקח בקשר להסתייגותו של חבר הכנסת סרלין בענין חוק קרן פקדון וקרן הוזלה (תוספת יוקר), תש"י - 1950.

י. רוקח:

אני בא במקום חברי סרלין, אשר הנו חולה,

והוא בקשני להגיש את הסתייגותו לפעיק 10(ג),

בקשר להעתקת התאריך מ-1 לאוקטובר, לחודש יולי.

לפי דעתו של חבר הכנסת גלובמן, התחילה

ירידת האינדקס ב-1 ליולי, ולדעתנו, התחילה הירידה באינדקס מאוחר יותר.

נוסף לזאת, אם משנים תאריך זה, יש לשנות את כל החוק. בדרך כלל, אינני

חושב שיש הרבה מן האיטיקה בריטרסאקטיביות. דבר זה עושים - כאשר יש יסוד

לכך. אחרת, עלול הדבר לגרום נזק לצבור ולשלטון. כולנו זוכרים את תכניתו

של שר האספקה והקיצוב בקשר לירידת האינדקס. על ענין הפקדון החלו מדברים

בתקופה יותר מאוחרת, בזמן המו"ס בין נותני העבודה ובין הממשלה. רק לאחר

שהושג הסכם בשטח זה - הוגשה הצעת החוק. לדעתי, ננהג נכון אם לא נתן

להכניס את ההסתייגות המציעה להעתיק את התאריך מ-1 לאוקטובר ל-1 ליולי.

י. רוקח: אני מבקש, איפוא, את ועדת הכנסת לקבל את ההנחה הזאת. נוסף לזאת אני פונה בבקשה מיוחדת לטר גלובמן, שיסיר את הסתייגותו.

ע. גלובמן: מר רוקח, הבא במקומו של חבר הכנסת סרלין, טועה בשאלה שהוא מביא בפני ועדת הכנסת.

אין זו הסתייגות שלי. זוהי החלטה של רוב הוועדה שהסתייגות היא של חבר הוועדה סרלין. בפני ועדת הכנסת, אין להביא את הענין של הסכם, או לא הסכם, בינינו. כאשר מדובר ב-1 ביולי, הכוונה היא לא לקרן הפקדון, אלא לקרן ההוזלה. ערעור של חבר הוועדה סרלין, היה בסעיף 10(ג), והוא טען שהעתקת התאריך נמצאת בתחום אותם העניינים אשר ועדת הכנסת החליטה עליהם, שהם מהווים דבר חדש, ועל-כן, על ועדת העבודה להביאה לכנסת בקריאה ראשונה. הרוב בוועדת העבודה טען שאין זה דבר חדש, וכי העתקת התאריך היא באותו נושא. איש אינו יכול לטעון שאין זה אותו נושא. בנידון זה בלבד, נתקשה ועדת הכנסת לפסוק. אם יהיה טוב בעיני ועדת הכנסת לפסוק כדעת רוב ועדת העבודה - שמורה לחבר הכנסת סרלין הסתייגות ואנו נתנצח בכנסת.

היו"ר י. הררי: הנושא העומד לפנינו לדיון הוא פשוט מאוד. איש לא יוכל לחוות דעה בעד ה-1 ליולי או נבדו. השאלה היא - אם העתקת התאריך מהווה נושא חדש או לא. עלי רק להוסיף שגם ה-1 לאוקטובר הוא דיטרואקטיבי. מפני שאפשר לומר שהדיטרואקטיביות בחוק מהווה נושא חדש. בחוק ישנה דיטרואקטיביות, והשאלה היא טאימתי מתחילה הדיטרואקטיביות. אני מציע להעמיד להצבעה, אם יש כאן נושא חדש או לא.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות הוחלט שאין כאן נושא חדש.

ה ח ל ט ה

העתקת התאריך היא באותו נושא שהחוק דן בו והסתייגות של חבר הכנסת סרלין בעינה עומדת.

י. בר-יהודה: אם אינך סוֹחֵק את ההערה בקשר לריטרואקטיביות, אני מעיר את תשומת לבכם, שענין הריטרוקטיביות אינו שייך לענין של נושא.

4. הצעות לסדר היום.

י. בר-יהודה: אני מציע להוסיף לסדר-היום: אופן הגשת חומר למליאה.

א. ציזלינג: אני מציע להוסיף: שעות הישיבה של הכנסת.

ה ח ל ס ה

נתקבלו ההצעות הבאות לסדר-היום:
(א) אופן הגשת החומר למליאת הכנסת;
(ב) שעות הישיבה של הכנסת.

5. הצעת החוק לחברת הכנסת עדה מימון בענין גיל הנישואין:

היו"ר י. הררי: אנו נגשים לסעיף זה, ועלי להזכירכם כי בישיבה הקודמת דנו כבר בענין זה. אני אז הצעתי שחברת הכנסת עדה מימון צריכה, לפי הנהג המקובל עד עתה, לבקש רשות לדבר לסדר-היום, ולבקש להכניס את החוק לסדר-היום של הכנסת. לאחר שהצעתה התקבלה יציע אחד מן החברים שהדיון בהצעתה יתקיים באותו זמן שיתקיים הדיון על הצעת החוק של הממשלה, הדנה באותו נושא.

ס. רוזסי: האם הכונה היא להעביר את שני החוקים לוועדות?

היו"ר י. הררי: הכונה היא שהקריאה הראשונה תהיה באותו זמן. לאחר הקריאה הראשונה יכולה הכנסת להחליט להעביר את שני החוקים לוועדה.

ד. בר-רב-האי: איני שולל את הדרך שהציע יו"ר הוועדה. אבל, בינתיים קרה כאן דבר מה - הצעת החוק של חברת הכנסת עדה מימון חולקה בין החברים - היא נמצאת אצלנו זה כמה שבועות - ז.א. כאלו הצעה זו כבר הוכנסה לסדר-היום. לדעתי, רצוי, לשם קביעת דרך פשוטה יותר, שלאחר שתובא הצעת הממשלה, תקבל חברת הכנסת עדה מימון את רשות הדבור והיא תסביר מדוע אין הצעת הממשלה מספקת אותה.

היו"ר י. הררי:

לדעתי, אם חברת הכנסת מימון תנהג בדרך
שאני מציע, לא יגזול הדבר זמן.

י. בר-יהודה:

על חברת הכנסת עדה מימון להחליט אם
לבטוח לפי הצעת חבר הכנסת הררי או
חבר הכנסת בר-רב-האי, כי שתי הדרכים הן חוקיות. אבל אם חברת הכנסת
עדה מימון תקבל את הצעת חבר הכנסת הררי, אני אדרוש שייקבע גם מקום להצעה
זו בסדר היום, כדי שלא ידחו את ההצעה הזו מדי פעם בפעם.

ע. מימון:

אני סומכת על השכל הישר של יו"ר הוועדה
ומקבלת את הצעתו.

6. דיון בכעיה שהמעוררה בוועדת החוקה, חוק ומשפט, בקשר
לחוק הגנת-החייל (שכירות-משנה) וחוק הגנת העולה (שכירות-
משנה).

היו"ר י. הררי:

קבלתם כולכם את שני החוקים האלה, ועלינו
להחליט אם הרחבת הסמכות על כל הדיירים

מהווה נושא חדש או לא.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 3 הוחלט שיש
כאן נושא חדש.

ה ח ל ט ה

ההצעה שהוצעה בוועדת החוקה - הרחבת
החוק על כל דיירי משנה - אינה באותו
נושא שהחוקים הנ"ל דנים בו, ואם ועדת
החוקה רוצה לדון בה, יש להביאה לקריאה
ראשונה במליאה.

7. תשלום הוצאות לחברי הכנסת הגרים מחוץ למקום מושב הכנסת.

היו"ר י. הררי:

יו"ר ועדת המשנה לשכר, ימטור לנו דו"ח

על החלטות הוועדה.

צבי יהודה:

ב-17 לינואר, התכנסנו על מנת לדון
אם חלו שינויים בהוצאות חברי הכנסת
בירושלים. היו כמה דעות, ואמסור לכם בקצרה עליהן.

היתה דעה, שעל חברי הכנסת, שהם אנשי
תל-אביב והסביבה הקרובה, לקבל את אותו תשלום שקבלו חברי הכנסת מסביבות
חיפה בשעת שסכנסת היתה בתל-אביב, דהיינו, 20 ל"י לחודש. לעומת זאת,
היתה דעה שיש להוסיף לאנשי חיפה והסביבה עוד 10 ל"י, כי הנסיעה לירושלים
דורשת מהם זמן נוסף ונסיעות נוספות. היתה גם דעה האומרת, שיש להוסיף
לחברים אלה עד ל-50 ל"י לחודש. הצעת הפשרה שלי היתה, שכל חברי הכנסת
הגרים בתל-אביב ובסביבתה יקבלו 30 ל"י לחודש (במקום ה-20 ששלמו קודם)
מחיפה
וכל אלה הגרים מצפון לתל-אביב, החל ממצפא והלאה, יקבלו סכום של 40 ל"י
לכיסוי הוצאותיהם. התשלום עבור 9 נסיעות במוניות שרות, נשאר ללא שינוי.

כדי שיהיה ברור לכם מה הם הסכומים

הדרושים לנו לשם תשלום הוצאות אלה, אתן לכם כמה מספרים:

התיקון הזה יעלה לכנסת ב-34,723.200 ל"י

לשנה. או, 2,893,600 ל"י לחודש.

זוהי הצעת רוב הוועדה, וברור שיש

לי דעה משלי בעניין זה.

אני סובר שיו"ר ועדת-המסנה טעה.

א. ציזלינג:

לא נאמר בוועדה "מחיפה ומעלה" אלא

"מנתניה והלאה".

בשעת הדיון העיר חבר הכנסת מיגורי,

צ. יהודה:

שיש לקחת בחשבון גם את החברים הגרים

בנתניה, ואני עניתי לו שנצטרך למצוא פתרון גם לבעיה של חברים כאלה.

אני בטוח שיו"ר העדת המסנה הבין

א. ציזלינג:

בך את הדבר. לי היה ברור שהחלטה

חלטה על החברים הגרים מנתניה והלאה.

אם יש צורך בנסוק נוסף, עלי לומר

שהוועדה לא קבלה את ההצעה לקבוע דרגות בין תל-אביב לבין תושבי

א. ציזלינג:

המקומות המרוחקים. אחד מחברי הוועדה הציע להבדיל בין תושבי תל-אביב והסביבה ובין תושבי המקומות המרוחקים יותר - אך ההצעה לא נתקבלה. נקבעו שתי דרגות - האחת, - 30 ל"י והשניה - 40 ל"י, וצוין בפרוש שה-40 ל"י ינתנו לתושבי נתניה והלאה. לדעתי מוצדק דבר זה. נסיעה מנתניה או מעין-שמר, אינה קלה יותר, מבחינת הזמן, מאשר נסיעה מחיפה.

י. בר-יהודה: האם אפשר לדעת מה הם תשלומי האשל המשתלמים לפקידי הממשלה המועברים לירושלים.

צ. יהודה: בקשר להערתו של חבר הכנסת ציזלינג - יתכן שהיתה כאן אי-הבנה. איני חושב שכדאי להתוכח על ענין זה. במקום זה גרים רק 3 צירים ואין לזה ערך כספי רב. מה שנוגע לתשלומי האשל למפקידים - לא התעניינתי בדבר ואיני יודע פרטים על כך. איני חושב שאין זה שייך לנו.

ע. מימון: אם כן, לצערי הגדול, אני בטוחה שלא אצליח לשכנע איש, עלי להסביר את עמדתי. בזמננו אנו, אין רוח ויש רק חומר. ראשית, עלי לבקש אתכם - תהי החלטתכם אשר תהיה - למסור לי במספרים עגולים את סכומי ההוצאות המשתלמים לחברי הכנסת.

שנית, איני גורסת את עמדתם של חברי הכנסת ציזלינג וסר-

יהודה המבקשים להשתוות לפקידי הממשלה. אין אני מקבלת עמדה זו לשאיפה של חברי הכנסת להיות שווים לפקידיים. פקידי הממשלה עובדים הרבה יותר קשה מחברי הכנסת. אם להשוות - יש להשוות את שעות העבודה.

לעצם הענין, בתקופה שלא היה מסטר צנע, אפשר היה עוד

להבין, שישנם חברים שדרשו תשלום יותר גדול עבור הוצאות אכילה. כיום, המחירים שווים בכל הארץ, והטענה, שלחבר דרוש סכום כסף גדול יותר, אינה מוצדקת. אם נסכם את משכורתו של חבר כנסת ונוסיף לזאת את תשלום ההוצאות - נגיע לסכום של קרוב ל-150 ל"י. אינני יודעת, מה יעשה אדם בכסף רב כזה.

אני מציעה שהתשלום עבור ההוצאות יהיה בסכום של

25 ל"י. חברי הכנסת יכולים לנסוע באוטובוס ולא בטקסי. אבל גם אם יסעו במונית - מספיקות 25 ל"י. כל הורדה בשכר צריכה לחול גם על תשלום ההוצאות.

א. מזור: לדעתי יש כאן טעות - אין אנו דנים בשכרם של חברי הכנסת, אלא בסכום ההוצאות שלהם. ברצוני לקבוע, שחבר הכנסת ציזלינג צודק - בוועדה דובר על חברי הכנסת הגרים מבתניה והלאה. ז.א. נתניה היא הגבול.

לעצם הענין - עלינו לסיים את הענין פעם אחת לתמיד, כדי שלא נשמע מדי פעם מחברת הכנסת עדה מסמון, שחברי הכנסת מעונינים להוציא את כספי הממשלה. כאן מדובר על הוצאות, וברצוני לשאול את חברת הכנסת מימון - אם חבר כנסת יסע מחר, בשליחות הכנסת, לחוץ-לארץ, האם לא ישלמו לו עבור ההוצאות שתגרמנה לו בנסיעתו זו? לכל חבר ישנה זכות לקבל סכום שיכסה את הוצאותיו. אני לכשעצמי יודע, מתוך בסיוני, שדרושים לי 2.500 ל"י ליום.

אשר לשאלת חבר הכנסת בר-יהודה, אני התעניינתי בדבר ונודע לי שפקידי ממשלה מקבלים בערך 2.500 ל"י עד ל-2.650 ל"י ליום. אני קבלתי את הצעת הוועדה שחברי הכנסת הגרים בתל-אביב ובסביבה יקבלו 30 ל"י לחדש. אבל אם יוחל בהגשת חשבונות - הנני מוכן להגיש גם את חשבוני אני.

ד. בר-רב-האי: לדעתי, עלינו להחליט שהוכוח על המשכורת נסתיים כבר, ואין חברת הכנסת מימון צריכה להעלות את שאלת המשכורת מדי פעם בפעם. ברצוני לדבר בשם הרוב המכריע של חברי הכנסת - אם כי אני איני שייך אליהם - שאין להם מקורות פרנסה אחרים. אם כך, הדבר, עלינו לקבל את הדעה שהמשכורת היא קודש להחזקת המשפחה, ואסן לזה כל קשר עם הסכום שייקבע להוצאות חברי הכנסת.

אני גם איני מקבל את חלוקת הצירים לפי אזורי מגורים. אני מחלק את הצירים בצורה כזו: אלה הגרים בירושלים, ואלה הגרים מחוצה לה. איני יודע מה החשבון המיוחד שישנו לחברי כנסת הגרים בחיפה. מנסיוני, אני יודע שאני מפסיד עוד שעתיים נסיעה, ותו לא. אני איני שייך לקמצנים, ויש לי חשבון מדויק כמה עולים לי 10/11 ימי שבת בירושלים, במשך חודש. אבל, אני איני מגיע למספרים של חבר הכנסת מזור. - זוהי זכותו להוציא יותר, ואיש לא יוכל לפגוע בו.

אני איני מקבל את כל החשובים של חברת הכנסת עדה מסמון בקשר להוצאות נסיעה. פעם הלכתי גם ברגל מפתח-תקוה לתל-אביב,

ד. בר-רב-האי: אבל כיום לא אעשה זאת. גם את חברת הכנסת

מיטון לא תלכי ברגל מעיינות לרחובות.

בירושלים דרושים לנו - 35 ל"י לכסוי הוצאותינו, במקום ה-20 ל"י שהיו מקבלים אנשי חוץ בתל-אביב, ואשר לא כיסו את הוצאותי. אני רואה בסכום של - 35 ל"י כסוי יפה להוצאות בימי שבתנו בירושלים.

הצעתי היא, איפא, - 35 ל"י לכל חברי

הכנסת הגרים מחוץ לירושלים, בלי יוצא מן הכלל.

א. ציזלינג: קל לי לדבר בענין זה, כי אני חי בקומונה

כל ימי חיי ומאומה לא השתנה באורח חיי

בהשוואה לחברי. אני יודע את החשבון באופן יותר אובייקטיבי. אני מוכן לקומונה של ארץ-ישראל כולה, אבל אם אין מקיימים אותה והחשבון הוא חשבון של איזו שהיא מציאות כלכלית, הטפת המוסר אינה מוסרית, ואין את, חברת הכנסת מימון, יכולה להפריד בין חברי הכנסת וחברי הממשלה ובין עובדי הממשלה, ומטעמים צבוריים וכלכליים. מה שכל אחד עושה בכספה זה עסקו. משום כך הצענו כל הזמן להתאים את המשכורת של חברי הכנסת למשכורתם של עובדי הממשלה סדרגא גבוהה. אין זאת אומרת שיש ברצוננו להיות פקידים. אני מצטער מאד שישנה נטייה לפקידות בממשלה.

אני איש קומונה, ובפעם הראשונה בחיי

יש לי חשבון פרטי משלי (אומרים לי שזה מטעמי טסים). הייתי מבקש את חברת הכנסת עדה מימון לבדוק את אורח חיייה ולראות אם לא נשתנה במשהו.

אני בטוח שהיא חיה בצניעות גדולה, אבל משהו בכל זאת השתנה.

אשר לאוטובוסים - אין כאן רק שאלת גיל

יש כאן גם שאלה של סדרי חיים. לדעתי סדרי חיים מתוקנים יותר אינם מהווים ירידה אלא עליה לאנושיות.

נוסף לכל זאת - אין לעשות חשבון של

עבודת חברי הכנסת. אני יודע ששבוע אצלי מתחיל ביום ראשון ב-5 בבקר ומסתיים ביום ששי עם חשכה. אשר לדרגות והבדלים בין חברי כנסת הגרים בתל-אביב ואלה הגרים במקומות מרוחקים יותר - אני יודע שכדי להגיע לירושלים ביום שני ב-10 עלי לעזוב את עין-חרוד ביום ראשון, וכתוצאה מכך עלי להחזיק חדר גם בתל-אביב וגם בירושלים. לכן, אם נעשה את חשבון האשל, חשבונני גדול יותר. בתל-אביב הוצאתי יותר מאשר ה-20 ל"י שקבלתי וכיום אני מוציא יותר מאשר - 40 ל"י. זאת היא עובדה, ואני חי

א. ציזלינג:

כיתר חברי הנוסעים בשליחות המשק. איני אומר שהחלטתנו היא קודש - אבל, אם לערער עליה, יש לעשות זאת בהיפופו של דבר.

א. רזיאל-נאור:

בקשתי את רשות הדיבור על מנת לשאול בעניני הדרגות האזוריות - אם החלוקה מתחילה סנתניה או מחיפה. בינתיים קבלתי תשובה, אבל לכל הוכח שהתעורר כאן ברצוני להוסיף שלא רק אנשים הגרים מקומונה אינם חשודים בבזבז כספי המדינה. גם אחרים אינם חשודים בכך. אני גם כן מוכנה לחיות כיהונדב בן חוב, אבל בכל זאת אנחנו איננו חיים בזמנו של יהונדב בן רחב ואי-אפשר להוליך את החיים אחורנית דוקא בנקודה אחת. איני חושבת שצריך מדי פעם בפעם, לחזור לאותה נקודה שצריך להעמיד את חברי הכנסת ממש על ספסל הנאשמים, שאין להם דרך ארץ או כבוד. על-כן אני מציע להפסיק את הויכוח הזה.

ח. כהן-מגורי:

יתכן שלא היתה מתעוררת הבעיה בקשר להגדרת המקום ממנו יתחיל התשלום הגבוה יותר, אם סנתניה או מחיפה, כי לפי הסדר הקודם שמה פתח-תקרה הגבול. אשר לנסיעות: מלבד 9 הנסיעות, הרי ישנם חברים שעל מנת להגיע למונית בה יסעו לירושלים, עליהם לנסוע ממקום מושבם וגם זה מביא להוצאות נוספות.

אשר להספת המוסר: מדי פעם אנו שומעים

הספת מוסר לחברי הכנסת. מדוע זה דוקא בנקודה זו יש להתחשב במה שאומר הצבור? מדוע לא להתחשב בדעת הצבור גם בשטחים אחרים?

הייתי מציע הצעה מרחיקת לכת שכל חבר

יקבל כסוי להוצאות המינימליות להחזקת משפחתו ולהחזקתו הוא. אדם הנמצא בביתו יכול להתפק במשכורתו. אבל, לא כן אדם הנמצא מחוץ לביתו - הוצאותיו רבות. לא יתכן לומר שחבר כנסת נמצא רק בישיבות הכנסת - אי אפשר להתקלם מן המציאות שחברי כנסת סמלאים תפקידים בכל מקום.

י. בר-יהודה:

ברצוני לקבוע שאם אצא מיג'ור ביום שני

ב-8 בבוקר אניע לירושלים בשעה 3 אח'הצ.

כלומר, רק לישיבת המליאה. אם אצא, בסונית, מחיפה בשעה 8 בבוקר, אניע לירושלים בשעה 1.30 - 1 אח'הצ. מזה יובן שעלי לעזוב את הבית ביום ראשון. אם ברצוני לחזור הבית ביום ה', עלי לעזוב את ירושלים ביום ד'.

הדבר השני שאני קבוע הוא - חברי הכנסת

הזוכרים בכנסת, עובדים במשך שבוע בדברים הקשורים באופן ישיר לישיבות

הכנסת, יותר מאשר 48 שעות, חוץ מעניינים אחרים.

הדבר השלישי והאחרון - אני סוכר לקבוע

או שחברת הכנסת מימון שכחה את כל כללי החשבון או, שדבריה אינם הוגנים. היא כנראה חיה בקרמנה עם עיינות, אחרת מאשר אני חי בקרמנה עם יגור. אני הרשיתי לי לומר זאת, כי, בדרך כלל, אני, אמנם, חיי ב"פורנות" גדולה.

צ. יהודה:

אני הבאתי לכם את סיכומי ועדת המסנה. מה

שנוגע לנתניה - אני מקבל זאת. אבל, כפי

שאמרתי, אם יהיה וכוח, יש לי דעה משלי בענין ומחובתי להביעה.

אנו חיים במשטר של פקוח, ובמשטר כזה

המחירי-אביב ובירושלים שווים הם, הן בבתי-אכל והן בבתי-מלון.

לכן קשה היה לי להבין מדוע יש לשנות את הסכום של -20 ל'י שניתן

לחברי הכנסת הגרים מחוץ לתל-אביב, בשעה שיש לתת לחברים הגרים מחוץ

לירושלים. אבל, בסדת מה גורם ריחוקה של ירושלים, לקשיים והוצאות נוספות.

לכן הצעתי להוסיף 5 עד 10 ל'י לאלה הגרים במקומות מרוחקים יותר. לו

קבלו את הצעתי היינו פטורים מכל הוכוח הזה על צנע, מוסריות, חשבונות

פרטיים וכו', ואני חושב שהיינו עושים נכון אילו היינו מחליטים בכורן

זה.

היג'ור י. הררי:

אני מעמיד להצבעה את הצעת ועדת המסנה מול

הצעה להכניס שנויים בהצעתה.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 4 נתקבלה הצעת ועדת המסנה.

ה ח ל ט ה

כל הגרים מחוץ למושב הכנסת-בירושלים - אם גרים נתל-אביב ומביבתה, יקבלו -30 ל'י לכסוי הוצאותיהם. הגרים מצפון לתל-אביב החל מנתניה והלאה, יקבלו סכום של -40 ל'י לכסוי הוצאותיהם. התשלום עבור 9 נסיעות בסונית שרות

8. סדרי הדיון בענין החוקה:

היו"ר י. הררי: סעיף זה הוכנס לסדר-היום ע"י חבר הועדה ש. כ"ץ.

י. שפרינצק: האם החלטתם כמה זמן להקציב לויכוח זה?

היו"ר י. הררי: ועדת החוקה מבקשת להקציב לדיון 18 שעה. ועדת הכנסת אינה מתערבת אם אין מערערים.

י. שפרינצק: אני מערער.

ש. כ"ץ: הצעתי אינה קשורה, כמובן, בדיונים, שהיו

לנו, כמה פעמים, בענין הקצבת זמן לסיעות,

והיא אינה באה גם לשנות את המצב בנוגע לזכויות של השרים בכלל להשתתף בוויכוח, מתוך לשעות המוקצבות לסיעות. אבל, ויכוח זה על החוקה, חורג

מהמסגרת הכללית של הכנסת, והוא, במהותו, וכאופיו מהווה פונקציה לא

של הכנסת בתור בית מחוקקים, אלא של הכנסת בתור אספה מכווננת, ובאספה

מכווננת, להלכה, אינן קיימות ממשלה, או קואליציה ואופוזיציה, אלא,

קיימים חברי האספה המכווננת שנבחרו. אני איני יודע אם לחברי הממשלה

יש דעה אחידה בענין זה. עד כמה שידוע לי אין להם דעה אחידה. אני

מניח שזוהי דעתם כחברי הממשלה. הצעתי צריכה להתקבל גם כדי לחסון

זמן, אבל בעיקר כדי להצביע את משמעותו המיוחדת של דיון זה.

י. שפרינצק: ברצוני להביע דעה לא בתור יו"ר הכנסת.

ראשית, עלי לקבוע שאיני מקבל את המושג

שהכנסת היא אספה מכווננת. על ענין זה יכול להיות ויכוח תאורטי.

אני תמיד אשתמש במונח "בית-המחוקקים". אנו קבלנו ואשרנו חוקים

שחיהם של אנשים תלויים בהם. האספה המכווננת מעולם לא קבלה חוקים.

אני אומר זאת, כי אין זה שייך לענין. איני יודע כמה אספות מכווננות

היו בעולם ומה היה המצב. אנחנו "בית-מחוקקים" וקיימת ממשלה אשר לה

הרשות המיוחדת לדבר כרצונה. על זאת אין לחלוק. אם נקבל את הצעת

חבר הכנסת כ"ץ - אנו סותרים מציאות של שבה שלמה. זו לא אספה מכווננת -

לו היתה אספה מכווננת, לא היתה ממשלה, לא היתה אופוזיציה ולא פטישו

של היושב-ראש.

י. שפדינצק:

לעצם העניין: ראשית כל אני חולק על ההצעה

לקיים את הדיון במשך 18 שעה. יש לקחת

בחשבון ולהיות הוגנים כלפי חברי הממשלה אשר, בנגוד לנוהג במועצת המדינה הזמנית, לא ניצלו את זכותם להופיע מעל במת הכנסת. אם קיימת מטלה, וקיימת שרים לא יתכן להכריחם להיות כיתר חברי הסיעה ולגזול מהם את זכותם המיוחדת. לעתים קרובות מדבר ראש הממשלה לרוחם של רבים שאינם מסייעתו. ולעתים להיפך. אין כאן שאלה של חסכון. אם רוצים לחסוך - אל ידברו 18 שעות. הפרדינציפ המוצע כאן, אינו נכון מיסודו. לא יתכן להגביל את זמנם של השרים. אני מקקש, כל זמן שאין חוקה או תקנון, לא ליצור חוק, דרך אגב. זוהי דעתי שלי.

ברור שאם ידברו 18 שעות - ידברו על כל

דבר שנעולם, מלבד החוקה. כאשר אני לעצמי, מנסה לחשוב על דבר החוקה,

אני מחפש את האינדיבידום אשר יתרום תרומה לבעיית החוקה. אני מתנגד

ל-18 שעות, אבל אם ועדת הכנסת תחליט כך, בבקשה!

היור' י. הררי:

נושא הדיון הוא השרים, ודרך אגב שעות הדיון.

אם השרים נמצאים בתוך שעות הדיון - יש להאריך,

ואם הם מחוצה לו - יש לקצר.

אני חולק על דעתו של יור' הכנסת. אני אחד

מאלה, המקפידים ביותר על זכויות השרים וחברי הממשלה, מכיון שהם אחראים

להנהגת המדינה בתקופה זו, ובתור אחראים להנהגת המדינה יש להרשות להם

לדבר בשעה שירצו, ושדבורם לא יהיה מוגבל.

כרגע אנו דנים בענין החוקה - אם יש צורך

בחוקה או אין. לממשלה בתור ממשלה אין דעה בענין זה. כל חבר ממשלה

הוא ככל חבר כנסת ויכול להביע את דעתו כחבר כנסת בעל השפעה. בכנסת

ובממשלה. אבל אין הוא צריך לדבר בשם הממשלה. הממשלה אינה צריכה

לקבל החלטות בענין החוקה, כי אין זה ענינה של הממשלה הזאת, לא בהרכבה,

לא בתכניתה ולא לשם כך נבחרה. ענין החוקה יוצא לגמרי מן הממשלה. הממשלה

שולטת בכל עניני הכנסת בקשר עם הנהגת הכנסת, אבל החוקה לעתיד לבוא, מה

תהיה צורתה, מה יהיה מבנה המדינה, אם יהיה נשיא או שנים - כל הדברים

האלה אינם שייכים לממשלה. מה ענין הממשלה לדברים אלה? לכן הממשלה

היו"ר י. הררי:

אינה צריכה, וזה גם אינו הוגן, שאאז מפשטמש בזכותה, שניתנה לה בהנהגת המדינה בקשר לויכוח זה. לכן, כל השרים יכולים להשתתף בדיון זה בתור חברי כנסת. הם מקבלים את רשות הדיבור בלעה שהסיעה שלהם מדברת. אני לא הייתי מתנבד לכך שלא יהיה ויכוח סיעתי, וגם לא מוגבל בזמן, ויתכן מאד שאז יהיה ויכוח קצר יותר. כי פעמים רבות מדברות סיעות, משום שהוקצב להם זמן.

לכן, הייתי מציע, לעשות נסיון והנסיון המתאים ביותר הוא דוקא בעניני החוקה - שהויכוח יתנהל עד תומו, ואם ראש הממשלה ירצה לדבר 3 שעות - יעשה כן בתור חבר כנסת. אבל הוא יעשה זאת לא משום שהוא ראש ממשלה אלא משום שהוא חבר כנסת. היושב-ראש יצטרך להקפיד על כך שיטברו באמת על החוקה ולא על רמת-רחל או מורגנטאו.

י. קוסוי: אם נקבל את הצעתו של יו"ר הועדה, אני מציע להתחיל בויכוח עקרוני, אבל לגבי זמן הויכוח צלמסוך על היושב-ראש והסגנים.

י. בר-יהודה: אם נקבל את הצעת של יו"ר הועדה, אני מוכן לדבר רק עליה ולהציע הגבלה אחת - שלא ידברו יותר משעה אחת.

היו"ר י. הררי: צריך גם להיות ברור שאיש לא ידבר פעמיים.

י. בר-יהודה: אני מודיע לך שאם סיעתי תחייבני, אדבר גם שלוש שעות, אבל איני יודע אם אדבר לענין. אני יודע גם שאחד מן המדברים המכובדים, שהזכירוהו כאן ואמרן שהוא יוכל לדבר גם שלוש שעות - יכול לעשות זאת. אם הפסיקו את חבר הכנסת וילנר, איני יודע מדוע היושב-ראש לא הפסיק גם אותו, גם בזמנים שהוא דבר לא לענין.

היות ואני חושב שבענין זה תהיה הפליה - לא מפני שהיושב-ראש ירצה להפלות - אני מסכים שנקליט כאן, מבלי שהדבר יובא למליאה שכל אחד ידבר שעה אחת. לאחר שעה, ראשי היושב-ראש להפסיקו ולבקשו לסיים את נאומו. איני רוצה שעל-ידי דיון מסושן זה לא נגיע להחלטה. אותי, בענין זה טענינים שני דברים - הדיון וההחלטה - שניהם במידה שווה. אני כאן מוכן להיות לא מן המרחיבים, כי אני רוצה את הענין ולא רק את הדיון.

נ. ניר:

עלי להגיד שהפעם איני מסכים לדברי חברי

בר-יהודה. נסיתי לסכם מה יהיה במקרה שכל

אחד ידבר 3 שעות, והגעתי לסיכום של 360 שעות, פרוש הדבר 60 ימים.

שאלת החוקה היא שאלה חשובה מאד, ואיני

מעוניין שהויכוח יימשך מדי; איני מעוניין גם שהויכוח יהיה סיעתי, כי איני

רוצה לקשור את הסיעות לעמדות מסוימות. ידוע לי שבסיעות מתפלגות הדעות

בענין זה. אני יודע שאנשינו יודעים לדבר במשך שעותיים ושלוש, ולעתים

קרובות שלא לעניין. אבל, בסופו של דבר, ישנם רבים מחברי הכנסת שאינם

יכולים לדבר שלוש שעות. הסכנה אינה גדולה שהדיון יימשך זמן רב מדי.

אני מקבל את הצעת יו"ר הועדה, י, הררי,

שכל חבר ידבר פעם אחת בלבד, והיושב-ראש רשאי להודיע לנואם שעליו

לקצר בנואמו, במקרה שהנואם חוזר על דבריו.

היו"ר י. הררי:

ברור שהיו"ר חייב להעיר לנואמים לדבר

לעניין.

י. בר-יהודה:

הוא רשאי לעשות זאת, אם הוא יאמר זאת גם

לשרים.

צבי יהודה:

בדרך כלל אני מקבל את הצעתו של יו"ר הועדה.

אולם, יחד עם זאת, הייתי רוצה שנחליט שהדיון

לא יופסק בעצמנו בגלל עניינים אחרים. זאת אומרת שהדיון יהיה דיון רצוף.

אני רואה בנקודה זו חשיבות גדולה ותועלת לדיון.

לדעתי, צודק יו"ר הועדה, באומרו שעל השרים

לדבר כיתר חברי הכנסת. כיון שאיננו מעוניינים בדיון ארוך מדי, אני

מציע, שבאופן בלתי רשמי, תהיה הסכמה עם הסיעות, והן תמסורנה רשימה

של הנואמים ובזה יגמר העניין. לדעתי תצמח לנו תועלת מסודר כזה.

א. רזיאל-נאור:

ברצוני להעיר הערה שתגביל במקצת את הצעתו

של יו"ר הועדה. כפי שראינו בזמן האחרון, קיימת

רוח התנדבות מסוימת בכנסת. יכול להיות שמישהו ידבר בעד, ומישהו ידבר

נגד, נצביע ובזה נגמר הדיון, והעניין לא יבוא לידי בטוי. צריך להיות

משהו שיגביל את ההתנדבות הזאת, שלא תבא לפני זמנה.

י. קוטווי:

ברצוני להציע הצעה בלתי רשמית ליושב-ראש

הכנסת והסגנים. לדעתי לא טוב יהיה לפצל

את הדיון הזה, ועל-כן אני מציע להקציב לדיון זה מקסימום שבוע ימים. בצורה זו נרכז את הכנסת ואת הישוב סביב הכנסת לשבוע ימים. אם דיון זה יימשך למעלה משבוע ימים נפצל את הדיון ותו לא.

היו"ר י. הררי:

היות ובשבוע הבא אנו מקיימים ישיבה נוספת

של הכנסת גם ביום ד', (השבוע הראשון בחודש)

אני מציע להתחיל בדיון זה ביום ב' ולהמשיך בו עד שנסיימו.

נ. ניר:

בסדר-היום שלנו עומדים כמה סעיפים שעלינו

לגמור את הדיון בהם. לאחר שנסיים את הדיונים

בסעיפים אלה נוכל להתחיל בדיון על החוקה.

ש. כ"ץ:

אני הבינותי את הצעת יו"ר הועדה כהצעה

לרשות בלתי מוגבלת לכל נושא לדבר. עכשו

בא חבר אחר ומציע הצעה שבתחילה מסכימה להצעת יו"ר הועדה, ובסופה מנוגדת

לה בתכלית. אותי אין זה מספק. אני מוכן לקבל החלטה זו או אחרת,

אבל איני מוכן לקבל החלטה א' בהסוואה של החלטה ב'. אחת מן השתיים, או

שמגבילים את הזמן, או שאין מגבילים אותו. אי אפשר גם להחליט באופן בלתי

רשמי, כפי שהציע חבר הכנסת צבי יהודה, על מסירת רשימת הנושאים.

אני מציע שנחליט או על הגבלת זמן, או על

הצעת היו"ר י. הררי שאין מגבילים את הזמן. אם תתקבל הצעה להגביל

את הזמן, אני אעמוד על הצעתי המקורית בקשר לשרים. אם יוחלט על דיון

בלתי מוגבל לא יתכן, לאחר שעשרים חברים ידברו, להפסיק את הדיון.

היו"ר י. הררי:

לא הכנסת תחליט על כך, אלא ועדת הכנסת.

ש. כ"ץ:

הצעת יו"ר ועדת הכנסת מושתתת על כך שהדיון

הוא יסודי, בדיוק כמו שאין להפסיק את הדיון

בתחילתו, אין זה הוגן להפסיקו באמצע.

היו"ר י. הררי:

אני מציע לסכם את דיוננו בשאלת הוכוח על

החוקה כדלקמן:

היו"ר י. הררי:

- (א) הוכוח אינו מוגבל בזמן.
- (ב) כל נואם יכול לדבר רק פעם אחת.
- (ג) הוכוח יהיה רצוף.
- (ד) אין זכות-יתר לשרים.
- (ה) מחובת היו"ר להעיר שידברו לענין.
- (ו) כל זמן שועדת הכנסת לא תחליט אחרת - הדיון נמשך.

ה ח ל ט ה

- (א) הוכוח אינו מוגבל בזמן.
- (ב) כל נואם יכול לדבר רק פעם אחת.
- (ג) הוכוח יהיה רצוף.
- (ד) אין זכות-יתר לשרים.
- (ה) מחובת היו"ר להעיר שידברו לענין.
- (ו) כל זמן שועדת הכנסת לא תחליט אחרת - הדיון נמשך.

9. שעות הישיבות של הכנסת:

היו"ר י. הררי:

סעיף זה הוכנס לסדר-היום ע"צ חבר הכנסת
ציזלינג. אני מציע לא לדון בענין זה כעת,
אלא לשמוע הסברה על כך מפני היו"ר הכנסת.

היו"ר הכנסת - י. שפרינצק: ראשית, עלי לומר לכם שאינני מסכים לכך

שהכנסת תקיים ישיבות בירושלים רק במשך

יומיים. לדעתי צריכה הכנסת להתכנס בירושלים במשך 3 ימים, כי לא יתכן

שכל חברי הכנסת יהיו צמודים לעבודתם במשך יומיים מן הבקר ועד הלילה.

איני מציע בעת לדון בענין זה של יומיים או שלושה. ישנו חבר אחד

הדרוש להקטין את ההפסקה בין ישיבה לישיבה. אנו לא נוכל לעבוד באופן

כזה. אני פתחתי את הישיבות ב-4 במקום ב-3 היות ולקחתי בחשבון שועדות

רבות מסיימות את ישיבותיהן ולא יתכן לדרוש מן החברים לאכול בחטיפה

ולבא ב-3 לישיבות המליאה.

אחד החברים, דוד הכהן, הציע גם לקיים ישיבה

ממשכת מבלי כל הפסקה. גם דבר זה לא יתכן. דבר זה ישפיע באופן פסיכולוגי

על החברים והאולם יהיה תמיד ריק.

היו"ר י. הררי: קיימת החלטה ששיבות הכנסת מתחילות בשעה 3 אח"צ וכל זמן שלא הוצע לשנות החלטה זו - יש לנהוג בהתאם להחלטה זו.

נ. ניר: ההחלטה היא, להתחיל ב-3 ולגמור ב-10, אבל ראינו שבשבועות האחרונים, איננו נועלים את הישיבות ב-10.

ה ח ל ט ה

אין משנים את ההחלטה שנתקבלה בוועדת המשנה בענין שעות הכנסת.

10. הבית בתל-אביב:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: על ועדת הכנסת להחליט מה יהיה גורל הבית בתל-אביב.

היו"ר י. הררי: ועדת המשנה לסדרי עבודת הכנסת עם שיבתה לירושלים, צריכה להחליט בענין זה.

ה ח ל ט ה

ועדת המשנה לסדרי עבודת הכנסת עם שיבת לירושלים תדון בענין הבית בתל-אביב.

11. סמכות היושב ראש להעיר שהנואמים ידברו לענין:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: יו"ר הוועדה העיר מקודם שעל יושב-ראש הכנסת להעיר לנואמים שידברו לענין. עלי לומר לכם שאין זה תפקיד קל כל כן לעשות כן. אנשים מסבירים על כל מיני ענינים ואני משתדל להפסיקם והנה, אתמול, בשעה שאני דרשתי מאת חבר הכנסת וילנר להפסיק, נשמעו צעקות מכל הצדדים ביחס לחופש הדיבור. אני חולק על צורה זו של קרואות מצד הצירים, ויצירת מהומה.

היו"ר י. הררי: אנו נצטרך להחליט פעם בענין זה.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני כשלעצמי התכוונתי לנהוג לפי היושר והצדק. אינני יכול להתנגד לקריאות ביניים אבל כאשר מתחילים לצעוק מכל הצדדים "חופש הדיבור" יש לדון בענין ולהחליט על הנוהג אם אני רשאי להעיר לנואמים שידברו לענין או לא. הבאתי ענין זה לא לשם דיון כרגע, אלא לשם העברת הענין לוועדת הכנסת או לוועדת המשנה לענייני תקנון.

היו"ר י. הררי: אנו נעמיד בעיה זו בסדר-היום של הישיבה הבאה.

אני נוועל את הישיבה.

הישיבה ננועלה בשעה 11.30.